

fra Nikola Žulj
V. godina

fra Josip Jurić Šolto
student povijesti u Zagrebu

BRATSKI ŽIVOT U FRANJEVAČKOM KLERIKATU

fra Vlaho Jakić

„Gospodin mi je dao braću“, ističe sveti Franjo u svojoj Oporuci napisanoj neposredno prije smrti. Oni koji su slijedili Franju nazivali su se braćom, a njihov zajednički život svjedočio je novoj vrsti „obitelji“ – franjevačkoj obitelji. Tako se nastavlja i danas; većina braće i sestara franjevca žive zajedno u zajednici, dijeleći svoj životni prostor, imetak i odgovornost za dobrobit drugih. Govoreći o zajedništvu, nerijetko zagazimo u idealiziranje istoga pri čemu nižemo već izluzane ispraznice. Zaboravljamo činjenicu da i franjevačku zajednicu čine ljudi, svi crveni ispod kože, ljudi različitih dobnih skupina, podrijetla i iskustava. Ali zašto zatvarati oči pred istinom?! Među braćom vrlo lako se mogu pojaviti nesuglasice i potrebno je obratiti pozornost na osobne odnose i razvoj povjerenja. Ni prijateljstvo u kojemu

osobno biramo svoje prijatelje nije lišeno konflikata, a kamoli da ih bude lišena jedna zajednica poput franjevačke u kojoj članovi ne biraju jedni druge. Te različitosti treba shvatiti kao bogatstvo, a ne kao teret ili poteškoću. Ni u jednom trenutku ne smije se zanemariti ono najbitnije – braća su, sa svom svojom individualnošću, darovima i talentima, na jednomu te istomu putu nasljedovanja Isusa Krista, na onaj način kako je to činio Serafski otac sveti Franjo. To bi značilo da sve kvalitete koje kao pojedinci posjeduju mogu usmjeriti u istom smjeru, međusobno se nadopunjujući i potpomažući u dobrim i lošim vremenima. Iz takvoga zajedništva mogu proizlaziti samo zadovoljstvo, učinkovitost u radu i uzorno življenje svoje vjere.

Dobri primjeri zajedničkog života braće jesu franjevačke kuće za odgoj i studij u kojima se mladići pripremaju za redovništvo i svećeništvo. Njihovi životni putevi uvelike se razlikuju, a onda se u odgojnim zavodima susreću i uče se živjeti zajedno kao braća.

Takva je kuća odgoja i franjevački klerikat na Trsteniku, u Splitu. Taj naziv označava kuću ili samostan gdje se mladi franjevci, također zvani „klerici“ ili bogoslovi, odgajaju i školuju za buduću službu. Učeći jedni od drugih, primjerom i riječju žele svjedočiti Krista današnjoj kulturi i društvu. Eventualne razmirice ili trzavice ne zaobilaze ni ovu zajednicu, no one se ne smiju shvaćati kao zlo, nego kao slabosti pojedinaca u kojima, kada do njih dođe, poteškoće moraju biti riješene, a istina na pomalo grublji način iznesena na vidjelo. Redovnik se u zajednici vježba za život izvan nje, otkriva sebe i uočava vlastita ograničenja. Okružen je braćom kojima je dužnost upozoriti i ukoriti kada je to potrebno. To je golem prednost bratskog života u zajednici, u zajednici koja nije niti obiteljska, niti je ona prijateljski odnos, nego upravo između te dvije krajnosti. Upozoravajući druge, odgajajući jedni druge, ponajprije primjerom, a onda i riječima, postajemo jedni drugima i braća i prijatelji čije prijateljstvo nije utemeljeno na samodopadnosti ili još gore, prijatvornosti. Živeći u zajednici, htje-

li ili ne, postajemo ono što jesmo, a kada to spoznamo, pozvani smo na „usavršavanje“.

Zajednicu u klerikatu čine franjevački studenti i njihovi odgojitelji – magistar i domagistar, uz koje su u kući prisutna i druga braća, većinom aktivni i umirovljeni profesori. Svakako, riječ je o šarolikom bratstvu u kojemu velike razlike u godinama, ponajprije bogoslova i umirovljenih profesora, mogu biti shvaćene kao prepreka zbog uzajamnog neshvaćanja, ali i kao prednost zbog međusobnog nadopunjavanja. Kako bi se ta eventualna prepreka nadišla, nužna je suradnja s obiju strana, to jest spremnost na razumijevanje drugoga. Svakako, kod starije braće ne bi smjelo prevladavati razmišljanje poput onoga: „U moje vrijeme...“, dok mlađa braća u starijima trebaju prepoznavati mudrost, učiti od njih, trudeći se nasljedovati pozitivno i uočavajući negativno koje neće nasljedovati.

Život nas franjevačkih bogoslova počiva na zajedništvu jer je jednostavno osmišljen, tako da gotovo sve čine obavljamo zajedno. Na prvome mjestu u dnevnom rasporedu stoji molitva. Srce zajednice

uvijek se nalazi u zajedničkoj molitvi i oko Gospodinovog stola – euharistije. Upravo molitvom, odnosno svetom misom, započinjemo svaki dan. Kao i u svakoj obitelji ili zajednici hrana je važna, a objedi su žarišta zajedničkog života. To su prigode koje se događaju triput dnevno, prigode u kojima se mogu prepričavati događaji dana, zgrade i nezgrade s fakulteta ili pričati vicevi – u franjevačkoj kući odzvanja puno smijeha! Velik dio vremena obilježen je i studijem, po čemu se život bogoslova ne razlikuje u mnogome od života drugih studenata.

Svaki od nas ima svoja zanimanja, svoje sklonosti i sposobnosti koje treba razvijati na korist svoju i na korist zajednice, a ujedno na vlastito zadovoljstvo. Prema tome život i rad bogoslova naše Provincije očituje se i u djelovanju četiriju sekcija (grupa): izdavačka, karitativna, liturgijska i sportska. Sudjelujući u radu sekcija bogoslovi nastoje animirati i svojim radom oplemeniti

svakodnevni život u klerikatu. Braća koja imaju dara za pisanje i umjetnost upisuju se u izdavačku sekciju u koju spada, uglavnom, izdavanje časopisa Počeci, prigodnih letaka, čestitki, brošura te vođenje bogoslovske internetske stranice i objavljivanje članaka. Članovi karitativne sekcije organiziranjem humanitarnih akcija, najčešće u suradnji sa župnicima, pomažu materijalno potrebitim obiteljima. Osim toga, susretima s osamljenima, zapostavljenima, posjetima starima i nemoćnima nastojimo biti podrška, makar kroz razgovor. Bogoslovi koji su članovi liturgijske sekcije brinu se ponajprije za svakodnevne molitvene trenutke te za animiranje slavlja liturgijskih čina. U sekciju također spada i priprema obreda za sve blagdane i svetkovine. Bogoslovi neprestance rade na usavršavanju svojih pjevačkih i sviračkih sposobnosti. Oni imaju i zbor koji, osim što animira liturgiju u klerikatu, nastupa na koncertima i crkvenim skupovima. Članovi sportske sekcije kao zaduženje imaju or-

ganiziranje povremenih sportskih zbivanja i općenito animiranje rekreacijskog života mlađe braće.

Za vrijeme trajanja početne formacije, odnosno u prve četiri godine studija, cijela redovnička zajednica sudjeluje i pomaže mladoj braći da jasno uoče što Bog traži od njih u Crkvi. Starija braća, nakon procjene da je bogoslov spreman potpuno i vjerodostojno živjeti svoje redovničke zavjete čistoće, poslušnosti i siromaštva, pripuštaju ga na svečane (doživotne) zavjete kojima postaje punopravni član provincije. Osim svećanih zavjeta, život mladog franjevca-klerika još obilježava đakonsko i svećeničko ređenje. Zajednica veliku brigu stavlja na kandidate za đakonat i prezbiterat i upućuju ih dobrim i korisnim primjerima te savjetima. S druge pak strane, svaki je pojedinac pozvan da u svojem srcu bude čvrst i postojan kako bi u daljnjem životu ostao vjeran svojoj odluci da slijedi Krista i bude njegova produžena

ruka. Nakon završene šeste, pastoralne godine, točnije svećeničkim ređenjem i dodjeljivanjem mladomisniku prve službe, završava vrijeme zajedničkog života u klerikatu. Naša Provincija je pastoralne naravi, što znači da će većina braće svoj život provesti na župama, odvojeno od zajednice. Unatoč tomu, tjelesnom odvojenosti njihova pripadnost zajednici nije umanjena.

Živjeti s braćom, koju nam je dao Gospodin, veliko nam je olakšanje i pomoć da ostanemo usredotočeni na naše zavjete. Imajući braću, imamo se s kime međusobno podupirati za vrijeme zajedničkih susreta, molitve, objeda i u obavljanju zajedničkih nam obaveza. U svijetu koji postaje neuhvatljiv, koji golemom brzinom, navodno, ide unaprijed, a zapravo se udaljava od svojega Gospodina, od uopće etičkih vrijednosti – u takvom svijetu mi imamo prigodu zastati i proživjeti ljepotu kršćanskoga življenja u zajedništvu.